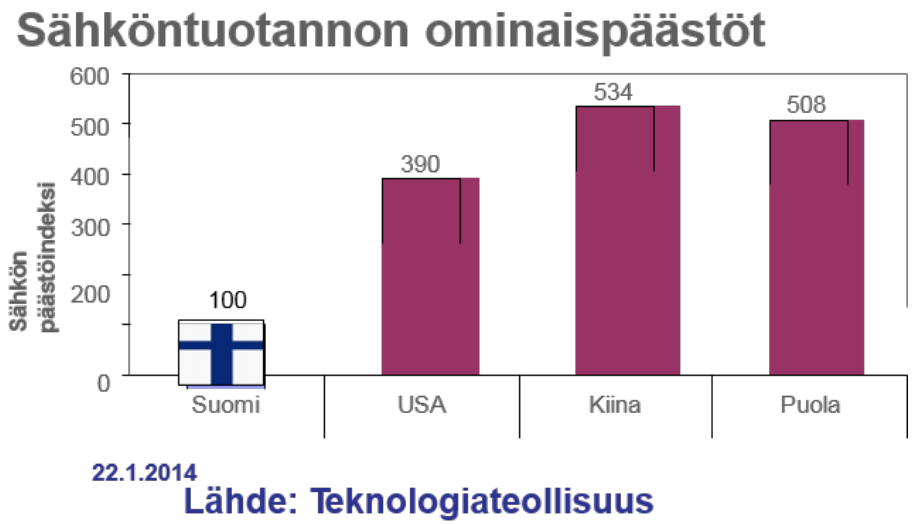
Eduskunnan ympäristövaliokunta, YmV@eduskunta.fi

Asia: HE 147/2016 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi päästökaupasta johtuvien epäsuorien kustannusten kompensoimisesta

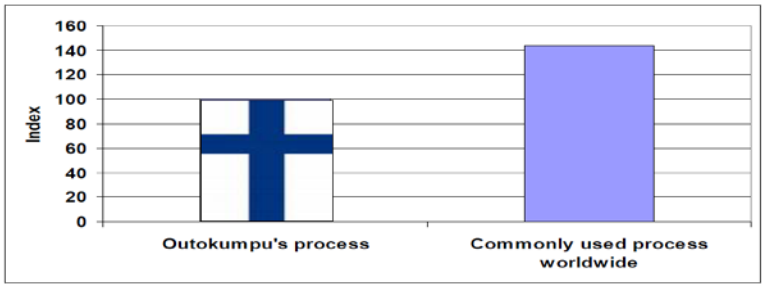
Päästökauppadirektiivin kompensaatio otettava Suomessa käyttöön täysimääräisesti

Suomalainen energiaintensiivinen teollisuus on vuodesta 1997 lähtien vähentänyt energian- ja sähkönkulutustaan energiatehokkuussopimusjärjestelmän mukaisesti jatkuvasti. Energiatehokkuussopimuskautena 2008–2014 teollisuuden yhteenlasketut vuosittaiset energiansäästöt olivat 7,2 TWh. Vuoteen 2025 mennessä teollisuus tulee parantamaan energiatehokkuuttaan edelleen 7,5 %.

Suomalainen energiaintensiivinen teollisuus on maailmanlaajuisesti vähäpäästöistä ja teollisuus on vähentänyt kasvihuonepäästöjään tasaisesti viimeisen 15 vuoden ajan. Sähköntuotannon sekä metallituotannon hiilitehokkuus on selkeästi parempi kuin EU:n ulkopuolisissa kilpailijamaissa sekä EU:ssa keskimäärin (kuva 1).

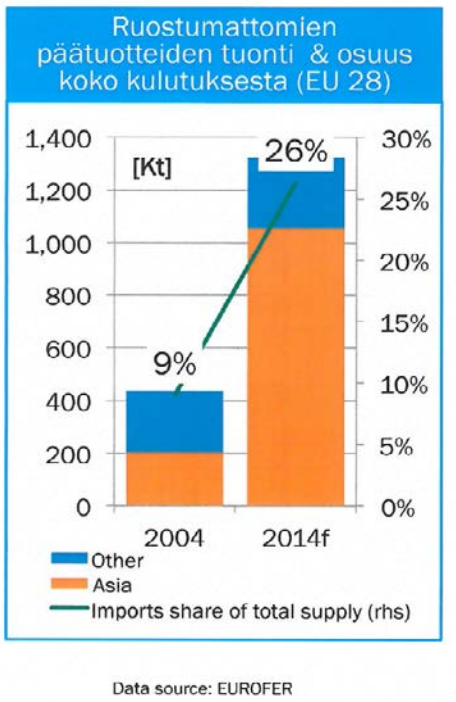

Metallintuotannon energiatehokkuus; case Outokumpu

Kuva 1. Sähköntuotannon sekä metallituotannon hiilitehokkuuden eroja.

Suomen teollisuuden rungon muodostavat metalli-, metsä- ja kemianteollisuus, jotka ovat kaikki energiaintensiivisiä. Energiaintensiivinen teollisuus tuo merkittävän osan nykyisistä vientituloista ja se työllistää sekä suoraan että epäsuorasti. EU:n yksipuolisen päästökaupan takia teollisuutemme on menettänyt kilpailukykyään verrattuna EU:n ulkopuolisiin maihin. Metallinjalostuksen osalta menetykset ovat suuria erityisesti verrattuna Kiinaan, joka on lisännyt EU-alueelle tuotujen terästen markkinaosuutta. Esimerkiksi ruostumattomien terästen tuonti EU-alueelle on kasvanut 9 prosentista 26 prosenttiin aikavälillä 2004–2014 (kuva 2).

Kuva 2. Euroopassa päästökauppa on antanut edun Aasian tuonnille ja lisää globaaleja päästöjä.

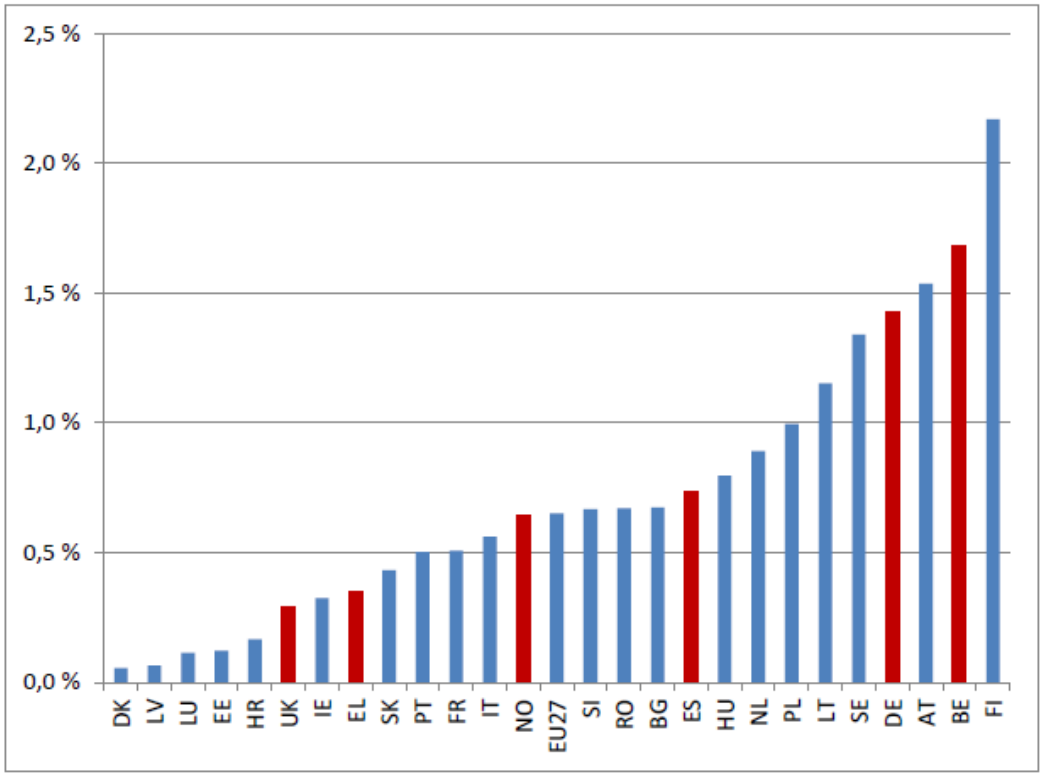
EU:n päästökauppalainsäädännöllä energiaintensiivisen teollisuuden ja energian tuotannon päästöille on jatkuvasti aleneva katto. Suomella tai muillakaan EU jäsenmailla ei ole tältä osin liikkumavaraa ja teollisuuden tulee täten alentaa päästöjään lineaarisesti vuoteen 2030 asti keskimäärin 2,2 % vuodessa.

Päästökauppadirektiivin kompensaatio turvaa energiatehokasta tuotantoa hiilivuodolta

EU:n päästökauppa aiheuttaa EU:ssa toimivalle teollisuudelle lisäkustannuksia kahta kautta. Ensinnäkin päästökaupan piirissä olevat laitokset joutuvat hankkimaan päästöoikeuksia toteutuneita hiilidioksidipäästöjään vastaavasti. Toiseksi sähköntuottajien päästöoikeuskustannukset siirtyvät sähkön markkinahintaan ja nostavat siten sähköä käyttävän teollisuuden kustannuksia. Ellei kustannuksia kompensoida, teollisuus menettäisi markkinaosuuksiaan muualla toimivalle teollisuudelle ja päästöt globaalisti kasvaisivat.

Päästökauppadirektiivissä otetaan huomioon tämä hiilivuodon uhka siten, että suoria kustannuksia lievennetään hiilivuotouhan alaiselle teollisuudelle maksuttomilla päästöoikeuksilla ja epäsuoria, sähkön hinnan kautta tulevia lisäkustannuksia päästökauppakompensaatiolla. Kompensaatio on käytössä jo yhdeksässä EU- tai ETA-maassa (Saksa, Norja, Iso-Britannia, Hollanti, Belgia, Espanja, Kreikka, Slovakia ja Ranska).

Jotta Suomen teollisuus ei menettäisi kilpailukykyään myös EU-alueella, on Suomessa otettava käyttöön päästökauppakompensaatio. Hallituksen esityksen mukaan kompensaation määrä olisi vuosille 2017, 2018 ja 2019 noin 43 miljoonaa euroa vuodessa, vuonna 2020 noin 46 miljoonaa euroa ja vuonna 2021 noin 56 miljoonaa euroa. Kompensaatio on kuitenkin vain puolet EU:n sallimasta maksimikompensaatiosta, mitä ei voi pitää riittävänä ottaen huomioon energiaintensiivisen teollisuuden merkityksen Suomen viennille ja kansantaloudelle. Suomessa kompensaatioon oikeutettujen toimialojen osuus on yli 2 prosenttia kansantuotteesta ja noin 16 prosenttia teollisuuden arvonlisäyksestä (kuva 3). Osuudet ovat EU-maiden suurimmat ja siksi päästökauppakompensaatio pitäisi meillä olla täysimääräinen.

Kuvio 1. Kompensaatiotoimialojen osuus BKT:sta vuonna 2011, ei massan valmistusta. Suuntaa antava, sillä kaikilla mailla osasta toimialoja on puuttuvia tietoja. Toimialojen arvonlisä/BKT. Lähde: Eurostat, Structural business statistics (sbs_na_ind_r2) ja Annual National Accounts.K

Kuva 3. Kompensaatiotoimialojen osuus BKT:sta osoittaa kompensaation tärkeyden.

Edellisen johdosta Teknologiateollisuus ry ehdottaa, että eduskunta muuttaisi hallituksen päästökauppakompensaatiota siten, että vuoden 2017 talousarvioon varattaisiin 86 miljoonaa euroa eli EU:n salliman maksimikompensaation mukainen määräraha.

Helsingissä 5.10.2016

Sanna Rauhansalo, johtaja

Lisätiedot: ryhmäpäällikkö Mia Nores, p. 044 330 0928, mia.nores@teknologiateollisuus.fi